

Avdelningen för Ekonomisk statistik
Enheten för Utrikeshandel och betalningsbalans
Georg Andersson
08-5069 4608

Regeringskansliet
Utrikesdepartementet
103 33 Stockholm

Förslag till Europaparlamentet och rådets förordning om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i Europeiska Unionen, KOM (2017) 487 samt tillhörande meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén med titeln Att välkomna utländska direktinvesteringar men samtidigt skydda vitala intressen 2017 (494).

1 Sammanfattning

Statistiska centralbyråns (SCB:s) yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet i egenskap av statistikproducent och tar inte ställning till ifall en granskningsmekanism enligt föreslagen förordning bör införas i Sverige eller inte.

Statistik över utländska direktinvesteringar i Sverige produceras av SCB på uppdrag av Riksbanken. Därmed har SCB:s verksamhet beröringspunkter med det aktuella förslaget till förordning.

I det fall förslaget till granskningsmekanism blir verklighet så är det med nuvarande statistiklagstiftning inte möjligt för SCB att lämna ut mikrodata för enskilda företag i andra syften än för statistiska ändamål.

Utöver legala hinder så uppfyller SCB:s statistik över utländska direktinvesteringar endast delar av de uppgiftskrav som föreslås i förordningen. Förslaget använder dessutom en bredare definition av direktinvestering än den som används i SCB:s statistik. SCB:s statistik över utländska direktinvesteringar i Sverige visar enbart investeringar som redan har genomförts. En eventuell framtida granskningsmekanism i Sverige bör rimligen använda sig av förhandsinformation om förestående direktinvesteringar i de vitala intressen som förslaget till förordning handlar om.

2 Synpunkter ur SCB:s perspektiv

2.1 Hur föreslagen förordning har beröringspunkter med SCB:s verksamhet

Sedan september 2007 producerar SCB, på uppdrag av Riksbanken, statistik över Sveriges betalningsbalans och utlandsställning. Utländska direktinvesteringar i Sverige är en så kallad funktionell kategori inom detta statistikområde. I egenskap av statistikproducent på det i förordningsförslaget aktuella området så har SCB beröringspunkter med informationsinnehållet i en eventuell granskningsmekanism.

2.2 Juridiska aspekter

I det fall förslaget blir verklighet så är det med nuvarande statistiklagstiftning inte möjligt för SCB att lämna ut mikrodata för enskilda företag i andra syften än för statistiska ändamål. De lagar och förordningar som här refereras till är följande:

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 §

Förordningen om EU-statistik 2009 (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 223/2009). Bland annat artikel 2.1 e, 20.2, 21.5, 22.1, 22.2, 22.3

2.3 Begränsningar i SCB:s direktinvesteringsstatistik i förhållande till definitioner samt uppgiftskrav i föreslagen förordning

Förslaget till förordning använder sig av en bredare definition av direktinvestering (artikel 2 i förslaget) än den som används i SCB:s statistik över direktinvesteringar. SCB:s statistik täcker dessutom endast delvis de uppgiftskrav som föreslås i förordningen (enligt artikel 10). Vissa fall av kringgående (enligt artikel 5 i förslaget till förordning) fångas heller inte alls i SCB:s direktinvesteringsstatistik.

2.3.1 Noteringar angående definition av utländsk direktinvestering (artikel 2 i förslaget):

Definitionen av utländsk direktinvestering som specificeras i artikel 2 i förslaget till förordning är bredare och mer omfattande än den definition som används i SCB:s statistik över direktinvesteringar. SCB:s statistik följer internationella rekommendationer enligt betalningsbalansens manual, IMF:s Balance of Payments and International Investment Position Manual, sjätte upplagan (BPM6). Enligt manualen BPM6 måste det, för att klassas som en

direktinvestering, finnas ett ägande från ett annat land som motsvarar minst 10 procent av röstetalet i det företag som direktinvesteringen har gjorts. I artikel 2 i förslaget till förordning definieras utländsk direktinvestering som *"en investering av vilket slag som helst som görs av en utländsk investerare för att etablera eller upprätthålla varaktiga och direkta förbindelser mellan den utländska investeraren och den företagare för vilken eller det företag för vilket kapitalet görs tillgängligt i syfte att bedriva en ekonomisk verksamhet i en medlemsstat, inbegripet investeringar som möjliggör ett faktiskt deltagande i ledningen eller styrningen av ett företag som bedriver en ekonomisk verksamhet"*.

SCB:s tolkning av ovanstående är att SCB:s direktinvesteringsstatistik endast är en delmängd av det som ingår i den definition av direktinvestering som beskrivs i förslaget till förordning.

2.3.2 Noteringar angående uppgiftskrav (artikel 10 i förslaget):

Angående uppgiftskrav enligt punkt 2.(a) om ägarstruktur, så har SCB sällan tillgång till fullständig ägarstruktur där det förvärvande bolaget ingår. När det gäller 2.(c) så har SCB inte information om produkter och tjänster eller affärsverksamhet som bedrivs av utländska investerare. Inte heller har SCB information enligt punkt 2.(d) om i vilka medlemsstater där den utländska investeraren bedriver affärsverksamhet.

2.3.3 Angående bestämmelser mot kringgående (artikel 5 i förslaget):

Det är förekommande att utländska förvärv av svenska bolag görs genom att nytt svenskt bolag bildas, där det nybildade bolaget i nästa steg förvärvar det svenska bolaget som är det egentliga investeringsobjektet. I dessa fall registreras i direktinvesteringsstatistiken endast de transaktioner som avser bildandet av det nya svenska bolaget samt utlandsfinansieringen av detta nybildade bolag som sedan genomför det tänkta förvärvet. I sådana här fall registreras alltså inga direktinvesteringstransaktioner på det egentliga investeringsobjektet. Är själva investeringsobjektet i detta fall ett enligt förslaget till förordning av så kallat vitalt intresse, så fångas alltså detta inte upp i statistiken över direktinvesteringar.

2.4 Övriga synpunkter

Även om SCB har tillgång till vissa delar av den information som efterfrågas i en eventuell framtida granskningsmekanism så skulle SCB ändå inte vara lämplig som ansvarig myndighet för densamma. Bland

annat av anledningen att tillsynsverksamhet inte är förenligt med SCB:s uppdrag.

I förslaget till förordning beskrivs att redan befintliga granskningsmekanismer i vissa EU-länder har två huvudsakliga utformningar. Den ena varianten innebär att investerare måste meddela myndigheter innan ett förvärv genomförs. Det andra tillvägagångssättet är att myndigheter i efterhand granskar redan genomförda affärer. SCB:s statistik över utländska direktinvesteringar sammanställs på basis av redan genomförda affärer.

Värt att nämna i sammanhanget är att det av olika anledningar ibland är lång eftersläpning tidsmässigt innan dessa investeringar registreras i SCB:s statistik. Värdemässiga tröskelvärden finns också vilket innebär att beloppsmässigt mindre affärer inte registreras alls i statistiken.

Den statistik över utländska direktinvesteringar som regelbundet publiceras på SCB:s webbplats är inte heller på den detaljerade nivån att den skulle kunna vara användbar för en eventuell framtida granskningsmekanism.

Rimligen bör en framtida granskningsmekanism där de vitala intressen som förslaget till förordning handlar om, bevakas med annan mer heltäckande och mer proaktiv metod än med användandet av statistiska mikrodata över redan genomförda utländska direktinvesteringar i Sverige. En sådan metod innebär att de företag och verksamheter som bedöms som vitala intressen på förhand kan definieras samt att eventuella förestående utländska förvärv av dessa kan granskas redan innan de genomförs.

Beslut i detta ärende har fattats av vikarierande generaldirektör Helen Stoye i närvaro av avdelningschef Cecilia Hertzman, chefsjurist Joachim Angermund, enhetschef Nadia von Unge samt Georg Andersson, föredragande.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Helen Stoye

Georg Andersson